

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdajah ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za en mesec . . . 1.00, izven Avstrije 1.40 za tri mesece . . . 2.00 „za pol leta . . . 3.00 „za leto . . . 5.00 Na naročbe brez priložne naročnine se ne jemlje ozir. Posamično številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

Oglaš se račun po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje preostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnica in javno zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so prosto poštnine.

V edinosti je moč!

Hinavstvo.

Glasilo skrajnih radikalcev istrskih „Il Giovine Pensiero“ piše z ozirom na bodoče ministerstvo Badenijevo:

„Vzlic vsem obljubam in zatrdilom prejšnjih vlad, je bila italijanska stranka vsikdar žrtev gospodovalnih strank, da si ni zahtevala drugega, nego pravičnost in enakopravnost z drugimi narodi. Sedaj se zopet zamenja orkester, tudi kapelnik bode nov. Ali nam glasba ponudi kaj novega? Nadejamo se, da ministerstvo Badenijevo ostane zvesto svojemu programu. Praviijo, da je v tem programu za nas Italijane dragocena objava. Grof Badeni noče vladati s parlamentarnimi strankami, ki niso politične, temveč narodne, ampak hoče zasnovati vladu s pomočjo delov strank, zahtevajočih, da se natančno izvedejo državni temeljni zakoni ob spoštovanju narodnih pravic in političnih načel, v kolikor ista ne presežajo okvirja ustave. Od takega programa smejo Italijani mnogo pričakovati. Tako ministerstvo bi odpravilo narodno nestrpnost ter pripomoglo do pravice tlačenim narodnim manjšinam po različnih pokrajinah, in kar se dostaja Italijanov, bi napravilo mir v Dalmaciji in prepotrebno samostojno upravo na Tirolskem. Spoštovalo se bode pravo Italijanov do rabe svojega jezika v vseh javnih šolah in uradih in zasnuje se v Trstu laško vseučilišče, ker je to zajamčeno v zakonu; prepuščena bi bila Italijanom ne le šola, ampak tudi cerkev. Mi ne zahtevamo nikakih svoboščin za se, ampak zahtevamo enostavno, da se izvedejo zakoni; in ako grof Badeni res določi program, da so postavbe enakoveljavne za vse narode v Avstriji ne glede na težo števila, potem pozdravimo se simpatijo nastop njegove vlade, kajti po takem vzbudi pri narodih avstrijskih zaupanje do gospodstva postavbe, ki se je čisto zatajevala iz razlogov parlamentariške oportunističnosti.“

Kdor pozna razmere po Istri in po Primorskem sploh, kdor ve, kolike dobrohotnosti je deležna italijanska manjšina na vseh straneh, tako, da ima sukno in škarje v svojih rokah, da po svoji lastni volji reže politični in narodni kruh slovanski večini: ta se mora, ko je prečital zgornji članek v „Giovine Pensiero“, prijeti za glavo ter vsklikniti samemagistrmenja: Je-li mogoče toliko hinavstvo? Žrtev gospodovalnih strank da so bili oni Italijani, koje so na račun namišljene in zlagane duševne superiornosti vse dosedanje gospodovalne stranke uprav obsipale z dobrotami?!

Oni Italijani, za koje so se toliko potezale gospodovalne stranke, da se je morala umakniti celó vlada, ko je hotela vršiti —

zakone! Glej vprašanje slovanskih napisov po Istri! To je vendar hinavstvo, da nikdar takega!

Jednakopravnost z drugimi narodi, in nič drugega, da zahteva tista italijanska stranka, koje postopanje je prek in prek zgolj zanikanje pravic velike večine prebivalstva v Primorski, tista stranka, ki je raje zasramovala vladne organe in dopustila, da je prišlo do akutne krize v pokrajini istrski, nego da bi privoščila le mrvice pravice svojim sodeželanom slovanske narodnosti?!

Hinavci!

Natančno izvedenje državnih temeljnih zakonov ter spoštovanje narodnih in političnih pravic, in čisto nič drugega, da zahteva ona stranka, ki je v svojem poklicnem glasilu — „Il Piccolo“ — izjavila neverjetnim cinizmom, da zakoni sicer govore za zahteve Slovencev po popolni enakopravnosti, ali Italijani da imajo moč v rokah in to naj izkoriščajo brezobzirno?!

Politiška načela naj se spoštujejo v toliko, kolikor ista ne presežajo okvirja ustave! To naj bi želela ista brezvestna klika, koje načela in „idejale“ ne presežajo le okvirja avstrijske ustave, ampak tudi okvir avstrijske države, klika, strupenim srdom nadahnjena do dobrotne rodovine Habsburgov, kakor priča tajna okrožnica, koje so širili te dni med našimi sodeželani ital. narodnosti?!

Odprave narodne nestrpnosti da bi želela ona klika, koje glasilu je „Il Giovine Pensiero“ in ki je sama nestrpna do ekscese — ona klika, koje ves program obseza jedno samo točko: najodurnejšo italijansko narodno nestrpnost!!

Ta intolerantna stranka je še drzna dovelj, da govori o — tlačenih narodih! Ta stranka je drzna dovelj, da govori o pravicah manjšin, ona, ki v deželnih zastopih v Trstu in v Poreču ne čuti o kaki pravici manjšine, da si v poslednjem zastopu manjšina faktično zastopa veliko večino!

O narodni nestrpnosti in intoleranci se drzne govoriti stranka, ki je sama nestrpna in netolerantna v toliko meri, da svoje besnosti nasproti slovanskim zastopnikom ni mogla omejiti le na zbornico v Poreču, ampak je to besnost zanesla tudi na ulico, med fanatizovano množico — tako, da so slovanski zastopniki večine prebivalstva morali bežati, kakor da so v sovražni deželi, ker bi bili drugače izpostavili sami sebe najgrošim zasramovanjem in morda še hujšemu!

Ali ni to najgusnejše hinavstvo, da se ta klika meče na trebuh pred grofom Badenijem, s prošnjo, da jej ta bodoči mož zagotovi pravico do rabe svojega jezika, ko je vendar natoriška istina, da gospoduje italijanski jezik v šoli, v uradu in vsem javnem življenju, in to ne le med Italijani, ampak tu pa tam celo med Slovani, zlasti v Istri?!

je — po pripovedanju vernih Mosleminov — dogodil že marsikoji čudež. Dospelši pred svetišče je izzul opanke, vstopil skozi nizka vrata ter, obrnivši se proti izhodu, započel klanjati se (moliti), glasno ponavlja nastopno molitev:

„Elahu akbar! Mahomeda rasul! Alah il Alah! (Bog je velik! Mahomed je njegov prorok! Bog je Bog!) Siromak sem, koč mi razpada ali denarja nimam, da bi jo popravi. Daj, pomagaj mi ter pošlji po svojem angelju 25 belih medžedij (v naši veljavi blizo 50 gld.) siromašnemu Omeru, koji to bode, v zahvalo, častil in slavil širom svete turške zemlje. — Prosim Te, daj mi okroglih 25 medžedij, kajti turške mi vere! (Pri Mahomedancih veljajo besede: turške mi vere! toliko kakor prisega. Op. pis.) manje vzeti ne morem, ne smem. Alah il Alah, daj mi okroglih 25 medžedij!“

Ali ni to skrajno hinavstvo, ako zahteva ta klika, da naj bodo zakoni enakoveljavni za vse, ko vendar uprav ta klika noče niti čuti o vršenju v zakonih zajamčane enakopravnosti tudi za Slovence, da si jej je bilo to naloženo že opetovano od — državnega sodišča?!

Vse hinavstvo te klike je pa najjasnejše razvidno iz dejstva, da v isti hip, ko govori o zaščiti manjšinam, omejnja le Dalmaciji in Tirolske, dočim modro molči o Trstu in Istri! Seveda: kjer ne gospodujejo Italijani, tam je obramba manjšin postulat pravičnosti — tam pa, kjer gospodujejo oni, tam velja načelo: izkoriščaj svojo noč! Iz velikega kupa hinavstva, ki ga je nagromadil „Il Giovine Pensiero“, razbesiti moramo slednjič dragoceno pripoznanje, da biti hinavci hoteli dobiti tudi cerkev v svoje roke!!! V imenu proslavljene enakosti vseh pred postavo, v imenu enakopravnosti, v imenu spoštovanja narodnih pravic, v imenu tolerancije, v imenu ustave, iz kratka: v imenu vseh lepih čednosti, s kojimi se ponaša poznana klika, naj bise Slovanom Primorske mašila usta tudi v cerkvi, v njih jedinem pribežališču!

In potem še pristavljajo, da ne zahtevajo nikakih svoboščin za se?!

To je pa že vrhunec hinavstva!

Politiške vesti.

V Trstu, dne 25. septembra 1895.

Volitve na Gorškem. Danes so volili slovanski veleposestniki. Borba je bila gotovo jako huda, kajti mogočna protinarodna koalicija je napela vse sile, da bi zmagala. Ako se jej je posrečilo to, potem smemo reči že danes, da bodo Slovenci popolnoma onemogli nasproti nečuvnim zahtevam Italijanov — drago bodo morali plačevati naši gorški rojaki svojo znoto. Ali nađejajmo se, da se to ni zgodilo. O izidu sporočimo med današnjimi najnovejšimi vestmi.

Kdor ne sluti še, kako dalekosežen je pomen današnjih volitev, tega pouči dejstvo, da je na Krasu, za kar imamo dokaze v rokah, sam okrajni glavvar pobiral legitimacije pri nekaterih veleposestnikih. Med drugimi mu je izročil pooblastilo tudi novi tudi slovenski poslanec Anton Muha iz Lokve. Ta gospod je dosedaj vedno volil osebno.

Novi naslovi. Dunajski službeni list poroča: Nj. Vel. cesar je odredil, da se vladni svetovalci, vladni tajniki, vladni konceptisti itd., bodo nazivali odslej „vladni deželni svetovalci“, „vladni deželni tajniki“ itd.

Občinske volitve na Dunaju. Vse novinstvo, v kolikor isto ni zavisno od židov-

skega kapitala, tudi poljsko, soglašja v sodbi, da je grozemu porazu lažiliberalecev iskati v njih samih. Saj je še dolgo trajalo, da so mogli blestečimi frazami slepariti širše sloje, ali slednjič je prodrlo spoznanje, da je stranka nemških liberalcev najhujša sovražnica vsega onega ljudstva, ki mora pošteno delati — bodisi z rokami, bodisi z glavo. Tako je tudi razrešiti uganjko, zakaj so obrtniki in uradniki glasovali z antisemitizmi.

Mesto, da bi torej nemški liberalci iskali vzroka svojemu padu, kjer ga je res najti — v samih sebi, v svojih pogubnih načelih in v veliki, samozakrivljeni nepopularnosti — lotili so se najnečestnejšega posla — ovažanja. „Neue Freie Presse“ je donesla članek poln samih ovadeb proti državi in ním uradnikom, češ, da so isti demonstrirali proti vladi, mesto da bi vlada odmerjala pot uradnikom. Tu ga ima'e židovski liberalizem: uradniki naj uživajo popolno svobodo, dokler glasujejo za liberalce, kakor hitro pa glasujejo drugače, nadeti jim je torbo. Kaj je vendar volitev? Volitev je vendar ali bi moralo biti le svobodno izražanje svojega prepričanja. Od uradnikov pa zahtevajo ti liberalci, da naj pri volitvi izražajo prepričanje — svojega predstojnika. To pa ni več volitev, ampak — komanda. Uradnikom bi torej hoteli kratiti najvzvišenejšo državljansko pravo — in potem se čudijo, da so uradniki liberalcem obrnili hrbet. Da bi dokazala, da krščansko-socialni program znači nago, nasilno krivico, sklicuje se dunajska Židinja na mnogojezikičnost in različnost odnošajev v Avstriji, češ, da taki programi izpodjedajo življenske pogoje države, mešane v verskem in narodnem pogledu.

Glejte, glejte: kakor hudič žre muhe, kadar je v sili, tako doživimo morda še, da se bode stara dunajska grešnica sklicevala na — zajamčeno narodno enakopravnost, isto enakopravnost, koje je ravno ona že v tolikih variacijah označevala kot začetek in konec pogube Avstrije. Ako bode trajalo antisemitsko gibanje le še par let, potem je opravljena nada, da postane „Neue Freie Presse“ jako pohlevna. Našel je svojega mojstra nikdar siti lažiliberalizem — in to je dobro.

Pomiloščenje — in policijsko nadzorstvo. Italijansko ministerstvo za notranje stvari je odredilo, da pridejo pred policijsko nadzorstvo vsi oni, katere je bil kralj pomilostil povodom 20. septembra.

Madjarska lojalnost. Društvo nezavisne stranke v Budimpešti pod predsedništvom Košuta II. je odposlalo županu rimskemu, knezu Ruspoli, nastopno brzojavko: „Nezavisna stranska ogerska se spominja zveze med obema narodoma v bojih minulosti (1848 in 1866 leta)? Vprašanje

Stopivši čez prag zagledal je žida, ki je že, čuvši Omerovo zahvalo, težkim srcem pričakoval njegovega dohoda.

„Omere, Bog ti daj zdravje — ti si pošten človek, ne!“

„Pošteniji kakor pa ti, čifute!“ odgovoril je Omer, ter ne brigaje se dalje za žida, krenil na cesto.

Židu je započelo prigrevati. Prijemši Omera za rokav je rekel: „Omere, medžedije so moje, daj jih nazaj! Čul sem, čul tvojo molitev in zakletev, da ne vzameš manje od 25 belih medžedij; hotel sem izkusiti tvojo poštenost, zato sem vrgel mošnjo s 24 medžedijami pred tvoje noge. — Daj, daj mošnjo sem!“

„Kaj hočeš? Mošnjo hočeš? Denar?“ Denar, ki mi ga je Alah poslal? Čifute, ti si lopov! Ti zaslužiš, da bi ti človek z mirno vestjo odrezal tvoj gnušni nos!“

(Konec prih.)

PODLISTEK.

Opeharjeni žid.

Pričica iz turškega življenja. Spisal A. Zajc.

Omerova kočica je pokazala rebra ter se na njegovo veliko skrb in žalost — začela rušiti in razpadati. „Kaj bo sedaj? Zima je pred pragom, bos in gol sem, denarja nimam — a kočica se prodira in potrebuje temeljitega popravka.“ Tako si je mislil siromašni Omer, gledaje na razpadajočo kočico, svoje jedino premoženje. „Na človeško pomoč se ne zanašam — ali Alah skrbi za ptice pod nebom in ribe v vodi, zato pa tudi mene ne zapusti; poprosit pojdem njegove pomoči, gori na brdo, v staro čudotvorno džamijo (mošejo)“. To izgovorivši krenil je od kočice ter se napolnil po ozki stezi, gori na bližnje brdo, k mošeji, v koji se

stavčevu), sočutnostvuje v veselju z Italijani, in proslavlja jedinstvo Italije". Zajedno so brzojavno naprosili generali Turra, naj položi vencev na grob Viktorja Emanuela in na spomenika Cavourja in Garibaldija. (Zlasti ta poslednji bil je poseben prijatelj Avstrije in habsburške dinastije — prilično tak prijatelj, kakoršen je bil pokojni revolucionar Košut in kakoršen je sedaj sin istega in predsednik nezavisne stranke na Ogerskem. Opomba stavčeva.)

Kralj belgijski biva sedaj v Parizu. Obiskal je tudi predsednika Faurea, s kojim je bil že popred osebnostno znan.

Rusija in Francija. Kakor znano, udeležil se je letošnjih velikih vaj v Franciji poleg ruskega generala Dragomirova tudi ruski minister za zunanje stvari, knez Lobanov. Temu dogodku pripisujejo veliko politično važnost — na katero stran, ne treba praviti. Kneza Lobanova je predsednik republike francoske odlikoval velikim križem častne legije. Zajedno trdi, da je Lobanov prinesel predsedniku republike lastnosrečno pismo carja Nikolaja II. Slednjič trdi, da so ministri francoski sklenili, da se predsednik Faure udeleži slavnosti kronanja v Moskvi.

Različne vesti.

Agitacija proti slovenskemu jeziku. Iz Trsta nam pišejo: Peščica italijanskih duhovnikov tržaških, menda se znanim Mionijem na čelu, je že podpisala in širi sedaj v podpisovanje neko okrožnico, namenjeno visokostitemu ordinarijatu v Trstu.

V tej okrožnici prosijo premisljivega škofa, da bi isti ukrenil potrebno, da se ne dogodi več kaj takega, kar se je dogodilo pri sprevedu velečastitega gosp. Jagodca. Velečastiti škofski ordinarijat naj blagovoli namreč strogo ukazati, da je odslej peti žalostinke tudi od strani društev le v latinskem jeziku; posebno pa ne v jeziku: che offende tutta la nazionalità del paese! — ki žali vso narodnost v pokrajini!

No, izvedeli smo, da več prečastitih dušnih pastirjev niso hoteli podpisati te okrožnice, ker vedo le predobro, kdo je bil vzrok škandala pri pogrebu g. Jagodca. A nadejamo se, da odklonijo svoj podpis tudi drugi duhovniki, kojim ta okrožnica še ni prišla v roke. In ako je kateri gospodov že podpisal v dobri veri, prekliche lahko še vedno svoj podpis tudi pri škofijstvu.

Tako daleč pa vendar še nismo, da bi se slovenska duhovščina udeleževala... takih nepotrebnih demonstracij proti našemu materinemu jeziku.

Razpisani štipendij. Početkom šolskega leta 1895/96 odda se štipendij iz ustanove vojaškega kurata G. Fras-a v znesku 95 gl. Pravico do užitka imajo siromašni gimnazijalci slovenske narodnosti, obiskujoči Koperski konvikt Poreško-Koperske škofije, odnosno tudi dijaki (eksternisti) bogoslovja. Poblizje o tem natečaju je razvideti iz včerajšnjega službenega „Osservatore Triestino“.

„Nepoboljšljiv je!“ Z ozirom na vest, priobčeno pod tem naslovom v večernem izdanju od minolega torka, poroča se nam od kompetentne strani, da so le ženske govorile med seboj o upisovanju otrok v šolo in da je le iz nespornostimljenja nastalo domnevanje, kakor da bi bil dotični odbornik agitiral za italijanske šole. Dotični odbornik ni niti govoril z dotično materjo, ampak govorile so med seboj, kakor rečeno, le ženske.

Novo vino. Mestni magistrat tržaški razglasa, da se novo vino nikakor ne sme točiti pred 1. oktobrom. Tudi po tej dobi ne bode se smelo točiti novo vino, katero še ni dobro izkipelo.

Iz Ljubljane nam pišejo v septembru: Stavba našega „Narodnega doma“ bo v kratkem dovršena in že to jesen se preseli „Čitalnica“ v določene jej prostore. — Narodno društveno življenje v Ljubljani pride čez leto dni v nov tir, in čeravno je naš „Narodni dom“ že med zadujimi, ki se zdaj gradé, svrha v katero je zidan, je sto zgradbo vendar dosežena, četudi se je že zgubila polovica „slave“, katero bi bila dosegla zgradba, da se je dovršila pred petimi leti. „Narodni dom“ v Slovincih niso zdaj že nič novega, čeravno so za nas zunaj kranjskih mej važnega pomena. Dandanes ima skoraj že vsako mesto, vsaki trg ali

veča vas, kjer biva večina Slovincov, svoj „Narodni dom“, bodisi v lastnem za narodne društvene in druge namene zidanem ali pa v to svrhu najetem poslopji.

„Narodni dom“ v Ljubljani je sad požrtvovalnosti, v kateri se zrcali slovenski narod na Kranjskem in zunaj Kranjskega. To poslopje je skupna last vseh teh Slovincov!

O posamičnih delih tega poslopja bomo natančneje pozneje govorili, kakor tudi o opravi, ko se poslopje otvori. Danes le nekaj splošnega o našem društvenem življenju do zdaj in o prihodnjem, ki se bode razvijalo in gojilo v vseh panogah v novem — „Narodnem domu“.

Število narodnih društev je v Ljubljani zelo obilo, lahko se trdi, da nad potrebo, in ravno tako so raznovrstnih kategorij. Rodile so jih čisto zlasti razne razmere in uplivi — sem ter tja tudi potrebe — zadnjih deset let. No, vsa ta društva seveda v novem „Narodnem domu“ ne bodo imela prostora in zavetja, pa kar jih bode notri, se bodo lahko lepo in krepko razvijala, če se odpravijo v društvenem življenju izvestne in neznozne razmere, o katerih smo govorili že opetovano.

V narodno-političnem kakor društvenem oziru hočejo nekateri, da si prisvajaj Ljubljana titel „središča Slovincov“ in se tako tudi nazivaj. To bi bilo za Ljubljano gotovo častno, in le želeli je, da se odnosi skoraj premene v tem smislu, da bode naše mesto res zaslužilo ta naslov. Strankarstvo in osebnosti naj zginejo, na njih mesto pa naj stopi društvena disciplina! V to naj nam pripomore „Narodni dom“! Kako, to je in ima biti skrb možem, ki sedé v dotičnih odborih. Glavna stvar je, da bode delovanje društev v prihodnje res dosegalo uspehov in — svoj namen. V vzgled in posnemanje postavimo tu „Čitalnico“, „Glasbeno Matiko“, „Matiko Slovensko“ in morda še jedno ali dvoje drugih društev. Slehernemu članu naj bo pred očmi samo — namen društva, družega nič! V dosego tega cilja moramo delati vsi — viši in nižji. V društvu in našem „Narodnem domu“ bodi vsaki član jednako praven! Poskrbeti bode za dobro urejeno kavarno in restavracijo, pa za ustanovitev — lastne meščanske godbe, da bode občinstvo imelo v vsakem oziru užitek, katerega bo hodilo iskat v „Narodni dom“; brez tega in ostale organizacije tudi v „Narodnem domu“ ne dosežemo narodnjaki namena, zaradi katerega je slovenski narod doprinal žrtve in to stavbo zgradil! Gospodar v njej bode in ostane le on; kdor se tega ne ve, pogleda naj na „Narodnega doma“ pročelji napis, predno vstopi!

Tedenska statistika tržaška. V dobi od 15. do 21. t. m. rodilo se je v tržaški občini 109 otrok (61 ženskih in 48 moških); poleg teh bili so 4 mrtvorajeni. Umrlo je v isti dobi 80 oseb (49 moških in 31 ženskih). V razmerju na število prebivalstva pride 25.86 mrlicev na vsakih 1000 duš.

Premovanje konj se je vršilo v Gradiški dne 20. t. m. Premije za kobile z žrebeti so dobili: Ant. Kofol iz Čepovana 35 gl., bratje Kozolo iz Foljana 25 gl., Ant. Drufovka iz Merne 15 gl., Anton Brujan iz Koprive 15 gl. Srebrno svetinjo: Jožef Makuc iz Štandreža.

Za 3- in 4-letne kobile: Janez Donda iz Ogleja 25 gl., Emil Kastelan iz Fare 20, Jožef Plovcar iz Fiumičela 15, Jak. Skarel iz Pertola 15 gl. Srebrno svetinjo: Ant. Drufovka iz Merne in I. Ščeket iz Foljana.

Za 1- in 2-letne žrebce: Jožef Makuc iz Štandreža 15 gl., Anton Jerc iz Doberdó 10, Dom. Pontin iz Ogleja 10 gl. Srebrno svetinjo: Janez Stabile od sv. Antona in Jožef Tomšič iz Rupe.

V Tolminu dne 21. t. m.: Premije za kobile z žrebeti so dobili: Ivan Lapanje iz Ponikve 35 gl., Andrej Kobal iz Ponikve 20, Štefan Brezavšek iz Zavrha 15, Andrej Ručna iz Staregasela 10 gl. Srebrno svetinjo: Nace Ručna iz Staregasela in Jožef Kavčič iz Čadnje.

Za 3- in 4-letne kobile: Anton Gabersček iz Svine 25 gl., V. Pregelj od sv. Štefana 20, Anton Ručna iz Svine 15 gl. Srebrno svetinjo: Andrej Sovdat iz Volarij in Jožef Bavdaš iz Sela.

Z 1- in 2-letne žrebce: Ivan Lapanje iz Ponikve 15 gl. in Andrej Kobal iz Ponikve 10 gl. Srebrno svetinjo: Andrej Krajec iz Svine in Andrej Ručna iz Staregasela.

Razprava proti izgradnikom z dne 19. septembra bode, kakor smo že sporočili dne 27. t. m. Obtoženi so Hamilcar in Alfieri Rascovich, Henrik Riegar, Josip Ara, Just Dompieri, Vincenc Gorzalini, Diomed Benec, Ruggero Bernardino, Ivan Menesini, Anton Fabro in Josip Slama. Obtožba se opira: 1) na hudodelstvo v smislu §. 305 kaz. zak. (odobrovanje dejanj, protivnih zakonom); 2) na hudodelstvo upora (§. 279 kaz. zak.); 3.) na hudodelstvo upora (§. 283 kaz. zak.) t. j.: kdor ne uboga ukazu organov oblasti, da se mora zbrano ljudstvo raziti; 4) na prestopke proti telesni varnosti. — Razpravi bode predsedoval svetovalec vitez Defacis, sodniki bode svetovalec vitez Huber in Dejak ter pristav Pedrozoli. Javni tožitelj bode drž. pravdnika namestnik Frauš; Justa Dompieri bode branil njegov oče, odvetnik dr. Dompieri, ostale obtožence pa bodeta branila odvetnika dr. Riechetti in dr. D'Angeli.

Sodnijsko. Dne 16. avgusta t. l. kopal se je trgovec Celestin Natarangelo. Ko se je po končanem kopanju oblačil, osvedočil se je, da mu je med kopanjem odnesel iz telovnika neznan tat žepno uro in tri prstane, vse skup vredno 119 gl. Tatu so našli pozneje; isti je 19letni pisar Just Schettina, že kaznovan zaradi tatvine. Predvčerajšnjem stal je zopet pred sodiščem ter dobil 14 mesecev težke ječe. — Trgovec z manufakturnim blagom Vincenc Smekja vsprejel je konec julija t. l. 23letnega težaka Antona Lukeža iz Trsta v svojo službo. Trgovec je opazil, da so od te dóbe ginevali iz skladišča celi kosi sukna, platna itd. Povprečno računano, bilo mu je ukradenega blaga, vrednega 70 gl. 85 nč. Prijavil je tatvino policijskemu ravateljstvu in isto je zaprl Lukeža. Le-ta je priznal tatvino in tudi povedal, da sta mu ukradenega blaga pomagala razprodajati 20letni kotlar Marko Šibin in 23letni Radanovič, oba iz Trsta. Predvčerajšnjem vršila se je proti tatinski trojici razprava pred tukajšnjim sodiščem. Lukež je dobil 7, Šibin 5 in Radanovič 6 mesecev težke ječe.

Policijsko. Čevljarski pomočnik Ambrož Zorn iz Trsta, 22letni mladenič, se je po noči na včeraj nepozvan utikal v službena opravila stražarjev. Le ti so ga deli pod ključ, kjer more premišljevat, da „ni treba gasiti tam, kje ne gori“. — 36letno Kleopatru B. bivšo učiteljico iz Krfa so zaprli ker se je klatarila po novem pristanišču, kajti ni ga imela novčiča v svojem premoženju, niti stanovanja. — Polic. oficijal g. Tiz je zaprl celo družbo tatov, ki so „na debelo“ kradli riž v tržaški čistilnici, ga prodajali in si delili denar med seboj. Dotični nezvesti delavci so: 24 l. Vincenc Ber-

netič iz Trsta, 44 l. Josip Colautti iz Ronk, 39 l. Anton Banič iz Trsta, 35 l. Ernest Danieli iz Italije in 22 l. Ivan Valle iz Grižnjana. Isti policijski uradnik zaprl je tudi trgovca Petra Dionisija, imajočega svojo prodajalnico v ulici Lazzaretto vecchio št. 7. Dionisi je kupoval od omenjenih tatov cele vreče riža. Razum trgovca je moral v zapor tudi Dionisijev pomočnik, 19letni Angel Regini. — 42letna dekla Marija Breščak iz Tolmškega okraja, službujoča pri gospe S. v ulici del Solitario, ukradla je baje svoji gospodinjki zlato veržico, vredno 44 gl. Nezvesto dekle so zaprli, dasi taji to tatvino; ukradeni veržico pa je našla lastnica prodajalnice olja v ulici S. Maurizio, Marija Bratoš, zamotano v cunji, katero je bil nekdo vrgel v prodajalnico. Tega ali te „nekdo“ menda ne bode težko uganiti.

Kolera v Galiciji. Iz Lvova poročajo dne 24. t. m.: Poslednje dva dni obolele so v Tarnopolu štiri osebe za kolero. Od prej obolelih so ozdravile štiri, umrla jedna oseba.

Mohamedanski izseljenci iz Rusije. Iz Carjegrada poročajo, da je dne 17. t. m. dospelo tje kakaj 1238 mohamedamskih izseljencev iz Rusije, kateri se naselijo po malo obljubljenih zemljah Anatolije (male Azije). Dotični mohamedanci so večinoma cirkasi iz Kavkaza.

Koledar. Danes (26.): Justina, dev. mučenica; Ciprijan, mučenec. — Jutri (27.): Kozma in Damijan, mučenca. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 5. uri 55 min., zatoni ob 5. uri 47 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri uri zjutraj 18.5 stop., ob 2 pop. 21.5 stop. C.

Najnovejše vesti.

Gorica 25. Takega volilnega boja Goriska še ni videla. Marani, Venutti, Jakončič in družba jedini. Lah in Židi zapored volijo. Ob 3. popoldne ni še konca. Nadejati se je sijajne izvolitve Slogašev. Do sedaj so dobili: Alfred Coronini 133, Klančič 127, Roje 116 glasov. Nasprotniki: Jakončič 62, Kocjančič in Fabiani po 50.

Prag 25. Namestništvo je razveljavilo sklep mestnega sveta, po katerem se preminja ostrova ulica v Smetanovo ulico in ostrova ulica v Nerodovo ulico. Mestni svet je sklenil uložiti utok, med tem pa obesiti ploščo Smetane, povodom 300. predstave opere „Prodana nevesta“. Policija je zabranila razobešnje.

Dunajska borza 25. septembra 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.55	100.55
„ „ „ v srebru	101	100.95
Avstrijska renta v zlatu	121.75	121.80
„ „ „ v kronah	100.95	100.95
Kreditne akcije	401.20	401.75
London 10 Lat.	120.54	120.35
Napoleoni	9.54	9.54
20 mark	11.78	11.79
100 italij. lir	45.30	45.35

Zahvala.

Vsem onim, ki so skazali poslednjo čast prečastitemu gospodu

MIHAELU JAGODCU,

spremišvi istega od hiše žalosti do kolodvora, izrečena bodi tu najiskreneja zahvala. Posebna zahvala bodi izrečena prečastiti slovenski duhovščini na tolikih pojavih ljubezni do dragega pokojnika ter slavnemu „Slovenskemu pevskemu društvu“ na ganljivih žalostinkah.

Uverjeni naj bodo vsi, ki so nam na nekateri koli način skazali svoje sočutje, o naši iskreni hvaležnosti.

Žalujoča rodbina.

Išče se dečko

iz mesta ali okolice ki je nekoliko izurjen v čevljarski stroki. Obrnil se je do **Josipa Kolba** via Sette Fontane št. 2.

Slovinci pozor!

Naznanjam, da sem prevzel **Taccanijevo** prodajalnico jestvin v Barkovljah, katero sem preskrbel prav bogato s **svežim in finim blagom**. Za mnogobrojni obisk se priporoča **Suban Ivan ml.**

Prodaja se

sladkor iz Havane (črni) v moji dobro preskrbljeni trgovini s kolonijalnim blagom.

Anton Godnig

Via Nuova

Josip Pizzarello

mehanic

izvršuje vsakršne poprave šivalnih strojev in dvokoles. Prodaja nove in rabljene šivalne stroje in dvokolesa.

Via Madonna del mare št. 4, uhod via Fontanone, vatrič št. 12.